

Kunstwandeling

door het UMC Utrecht,
locatie Hijmans van den Berghgebouw

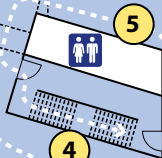
UMC Utrecht

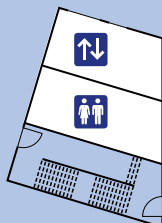
A.A. HIJMANS
VAN DEN
BERGHGEBOUW
1e
VERDIEPING

Doorgang
naar AZU

Doorgang
naar
Stratenum

5

Balie

1

Hoofdingang

 trap

 lift

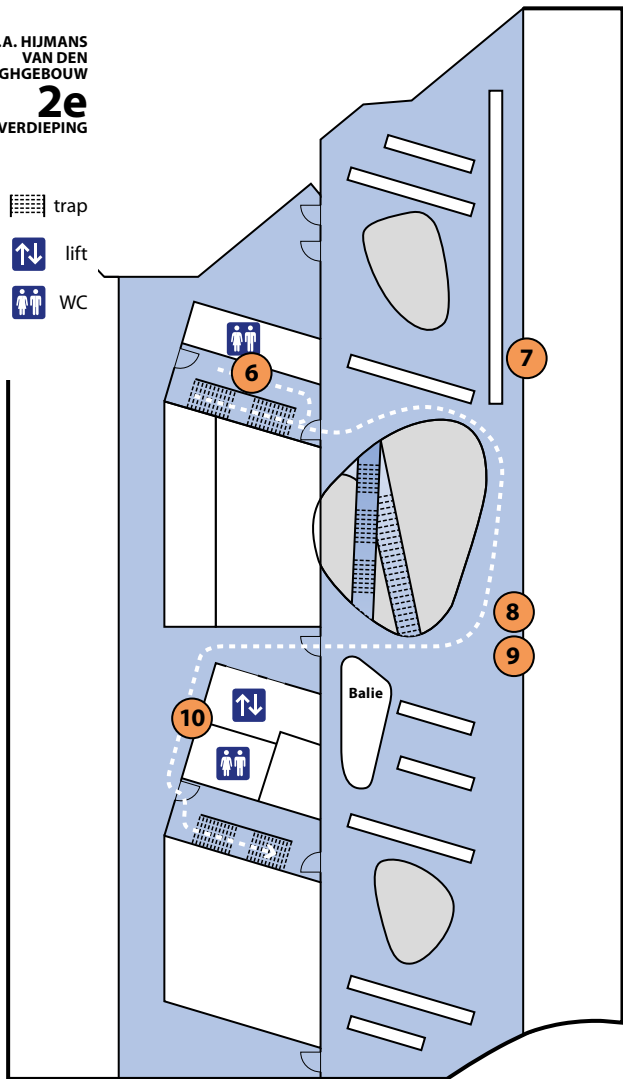
 WC

A. A. HIJMANS
VAN DEN
BERGHGEBOUW
2e
VERDIEPING

 trap

 lift

 WC

Kunstwandeling door het UMC Utrecht, locatie Hijmans van den Berghgebouw

Het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht) heeft een kunstcollectie van circa tweeduizend werken. Kunst om naar te kijken, over te praten en van te genieten. Met dit boekje wandelt u in het Hijmans van den Berghgebouw langs een aantal kunstwerken uit de collectie. U kunt ze vinden aan de hand van de nummering op de plattegronden van de 4 verdiepingen. Het Hijmans van den Berghgebouw huisvest studenten en medewerkers van de directie Onderwijs & Opleidingen.

Kunst en architectuur

De architect van dit gebouw, *Erick van Egeraat*, ontwierp een onderwijsgebouw vol organische vormen. Komend vanuit het ziekenhuis lijkt u een andere wereld in te stappen: knalrode trappen, limoengroene vloeren en veel glas. Alleen de buitenwanden van het Hijmans van den Berghgebouw zijn recht; van binnen is het vol vormen, kleur en licht.

Kroonluchter

Speciaal voor dit gebouw ontwierp kunstenaar **Cerith Wyn Evans** (1958) drie kunstwerken. Ze horen bij elkaar, maar je kunt ze niet alle drie tegelijk zien.

Het meest in het oog springende werk daarvan is de kroonluchter **1**; een handgeblazen replica van een kroonluchter in het Palazzo Rezzonico in Venetië. In een continu pulserende beweging dimt het licht langzaam om daarna weer feller te worden. **Wyn Evans'** tweede kunstwerk **2** bestaat uit een tekstregel in neon. Dit werk is alleen vanuit werkkamers te zien en dus niet door bezoekers. Het derde werk **3** is een geluidssculptuur: componist **Florian Hecker** (1975) componeerde een digitaal geluidlandschap.

Deze drie werken zetten uw zintuigen én denken op verschillende manieren aan het werk. Wat nemen wij waar? Welke 'ondertitels' geven de kunstwerken in de vorm van licht, beweging en geluid? En hoe geven wij daar betekenis aan?

1

2

3

4

Arthur Kleinjan (1970)

4 Insight Out 2008/2013 | fotoprint, 415 x 1170 cm

Werkelijkheid, fictie en onze waarneming – wat is echt, wat niet? Dit dilemma is een terugkerend thema in de fotografie, omdat een foto, veel meer dan een tekening of schilderij, een weergave van de werkelijkheid lijkt te zijn. Maar is het dat ook?

Kleinjan verkent in zijn werk de rol van waarneming in relatie tot tijd en identiteit. Zijn verkenningstocht levert spannende beelden op, die veel aan u, de kijker, overlaten. In deze muurvullende fotoprint transformeert hij een ogenschijnlijk eenvoudige afbeelding van een grot door middel van spiegeling tot een uitzonderlijk en intrigerend beeld. De sterke kleurstelling, het formaat en de prominente plek in dit gebouw, maken dat beeld en architectuur elkaar versterken.

Raimond Wouda, (1964)

5 Linde College I, Eesveen 2005

fotografie, 176 x 214,5 cm

Wouda onderzoekt in zijn fotowerk zowel de relatie tussen mensen onderling als die

tussen mensen en hun omgeving. Elke sociale gemeenschap hanteert gedragscodes. In een omgeving waar het private en publieke elkaar overlappen, zoals hier op een schoolfeest, veranderen die sociale codes, en daarmee ook de onderlinge interactie.

Zowel deze groepsdynamiek als het functioneren van het individu daarbinnen, legt Wouda op fascinerende wijze vast. Hij schiet zijn foto's meestal vanaf een hoog standpunt, wat biologerende zoekplaatjes oplevert waarop je eindeloos kunt blijven ontdekken.

Cassander Eeftinck Schattenkerk (1974)

6 The Andromeda Strain 2007

inktjetprint, 80 x 100 cm

De fotograaf als onderzoeker van natuurlijke fenomenen, onbekende plekken en wilde natuur: ziedaar het uitgangspunt voor de kunstenaar om in zijn atelier decors na te bouwen van onwerkelijke werelden, bevolkt door vreemde natuurverschijnselen.

5

6

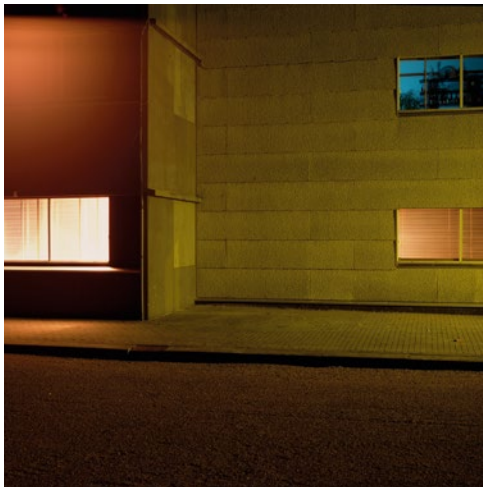
De foto's van Eeftinck Schattenkerk doen denken aan landschaps- en wetenschapsfotografie, waarmee

hij kijkers op het verkeerde been zet. Wat we precies zien en hoe groot het beeld op de foto in werkelijkheid is, blijft onduidelijk. Het daagt ons uit om met andere ogen te kijken, en zelf op onderzoek uit te gaan.

**Ine Lamers
(1954)**

7 Uithof
(serie) 2008
fotografie,
lambdaprint,
40 x 40 cm

Het spanningsveld tussen stedelijke architectuur en menselijke omgeving staat centraal in het werk van Ine Lamers. Voor deze serie fotografeerde zij een studentencomplex in De Uithof, in een zoektocht naar de identiteit van de stad Utrecht. De foto's ademen een vreemde, geheimzinnige sfeer. We zien een alledaagse omgeving, gefotografeerd in nachtelijk licht. Zonder mensen, maar die lijken elk moment te kunnen arriveren. Zo krijgen de verlaten plekken een verhaal. Maar wat die verhalen zijn, is aan de kijker.

Jacqueline Hassink (1966)

8 Opel girl I

9 Mazda girl I

2006, fotografie, C-print, 152,7 x 124,7 cm

Vrouwen, macht, geld en erotiek zijn terugkerende thema's in Hassink's werk. De kunstenaar onderzoekt hoe vrouwen worden ingezet om grote automerken te representeren op autobeurzen. Zes jaar lang fotografeerde Hassink over de hele wereld 'Car Girls'. Duizenden foto's zijn samengebracht in een boek, dat een overzicht geeft van alle verschillen die de fotografe opmerkte. Hoe dragen de car girls hun haar, hoe raken zij de auto aan, welke kleuren en kleding dragen zij? Dat blijkt nogal te verschillen per cultuur, automerk en land.

7

8

9

Fransje Killaars (1959)

10 zonder titel 2008

textiel, 1500 x 866 cm

Fransje Killaars is gefascineerd door textiel en kleur. Deze fascinatie kwam tot volle bloei tijdens een reis naar India, waar ze stoffenververs aan het werk zag. Ze onderzoekt de kracht en de betekenis van kleuren en kleurcombinaties, en de werking ervan op de omgeving.

Killaars' werk is geen loshangend object, maar volgt de vorm van dit gebouw. Zo gaat het een relatie aan met de ruimte, en wordt onderdeel van de architectuur. Dit werk is dan ook speciaal voor deze wand en ruimte ontworpen. Het warme gevoel van textiel geeft een extra dimensie aan de beleving.

Reinoud Oudshoorn (1953)

11 zonder titel 2008

ijzer en matglas, 75 x 79 x 11 cm

“Een beeld moet meer ruimte opleveren dan het inneemt”, zegt Reinoud Oudshoorn. Hij zoekt de magie van de ruimtelijkheid. Gefascineerd door de perspectiefregels in de schilderkunst, probeert Oudshoorn deze te vertalen naar driedimensionale beelden. Vooraf maakt hij gedetailleerde tekeningen vol wiskundige berekeningen om het perspectief zo precies mogelijk te benaderen. In dit beeld zien we zijn voorkeur voor transparantie. Matglas is doorzichtig én ondoorzichtig; wat we nu eigenlijk zien is niet helemaal duidelijk. Die vaagheid helpt onze verbeelding een eigen perspectief te ontdekken.

Elspeth Diederix (1971)

12 Takken 1995

fotografie, 48 x 36 cm

Wonderlijke taferelen, vertrouwde attributen: de takken lijken door de deur te groeien, als een onvrijwillige sculptuur op een ongewone plek. In de foto's van Elspeth Diederix zijn alledaagse voorwerpen uit hun oorspronkelijke context gehaald en gecomponeerd tot nieuwe, surrealistisch aandoende beelden.

Geen computerbewerkingen, maar zorgvuldige enscenering. Hiermee geeft Diederix nieuwe betekenis aan zowel voorwerpen als omgeving.

Lidwien van de Ven (1963)

13 Dead Sea (tweeluit), 2003
fotografie, twee delen van 150 x 180 cm

Volgens Van de Ven is een foto, ondanks de exacte registratie van de camera, nooit een weergave van de werkelijkheid. Verbeelding en interpretatie spelen altijd een rol. Haar werk is gerelateerd aan persfotografie en verwijst naar maatschappelijke thema's.

In dit werk onderzoekt zij de relatie tussen journalistieke fotografie, werkelijkheid en beeldvorming. Die is drievoudig: de beeldvorming van een fotograaf, van een fotoredactie en van de kijker. Van de Ven levert stil commentaar op persfotografie door de kijker zelf te laten ontdekken wat er gaande is. Deze foto's zijn genomen in het Midden-Oosten, waar fotografie door strijdende partijen doelbewust wordt ingezet als middel in de beeldvorming rondom de conflicten in het Midden-Oosten.

Melanie Bonajo (1978)

14 After the afterlife 2007

fotografie, C-print, 40 x 30 cm

Bonajo's werk is grappig en absurdistisch, maar heeft ook een maatschappijkritische ondertoon. Zij laat ons kennismaken met andere manieren van denken en leven, waarbij zij geïnteresseerd is in het mythische en onverklaarbare, iets waar in onze westerse maatschappij weinig aandacht voor is.

Voor deze serie ging de fotografe op zoek naar mensen die in nauwe verbondenheid met de natuur leven. In de bossen van Polen 'ontmoette' ze mensen die denken van het plantenrijk af te stammen. Zij zweren het westerse en wetenschappelijke denken af, en vieren de mystieke kanten van het leven. De grens tussen mens en natuur

lijkt in deze foto's te vervagen; kijken we nu naar een plant of naar een mens bedolven onder planten?

Thomas Elshuis (1961)

15 Cloud (uit de serie Travelogue) 2006
fotografie, 40 x 60 cm

Verre reizen maken zonder een stap buiten de deur te zetten, dat is wat Elshuis doet. De verzameling van 20.000 dia's die hij erfde van een overleden vriend van de familie, is het vertrekpunt van zijn werk. Hij kiest fragmenten, sferen en structuren uit de dia's en combineert die tot nieuwe beelden. Hij laat ruimte aan zijn eigen en onze fantasie om nieuwe werelden te scheppen. In deze serie lijken de zachte beelden te verwijzen naar exotische landen. De dromerige sfeer en de doorzichtige foto's zijn net zo diffuus als onze eigen herinneringen aan verre reizen.

Elsbeth Tijssen (1974)

16 Misha slaapt 2003 | fotografie, 66 x 99 cm

Elsbeth Tijssen heeft een achtergrond als journalistiek fotografe. In deze documentaireserie zien we een familie in Minsk (Wit-Rusland). Tijssen woonde hier een aantal weken en bracht de dagelijkse leefomgeving van de gezinsleden in beeld. We zien hun wooncomplex, hun interieur, hun gezinsleven en de treinreis naar hun datsja. Daar waar wij, westerse kijkers, armoede, zwaar-moedigheid en een lage levensstandaard zouden kunnen vermoeden, (b)lijkt de familie het tegenovergestelde te ervaren. Zij is gelukkig, ervaart zichzelf als rijk en staat optimistisch in het leven – geluk is een relatief begrip.

Marnix Goossens (1967)

17 zonder titel 2004

fotografie, 160 x 125 cm

Het werk van Marnix Goossens heeft drie hoofdthema's: natuur, portretten en stilleven. In zijn foto's over natuur is hij op zoek naar intrigerende en ongewone situaties in de alledaagse leefomgeving van de mens. Hij maakt sterk gedetailleerde foto's van bomen, planten en landschappen, die raadselachtig en vervreemdend overkomen.

Goossens laat ons de wereld zien zoals hij hem zelf ziet, vol verwondering over schijnbaar onopvallende details.

Kunstbeleid

Het UMC Utrecht verzamelt vernieuwende, hedendaagse kunst van in Nederland wonende en/of werkende kunstenaars.

Colofon

Uitgave

Universitair Medisch Centrum Utrecht, 2013

Samenstelling, tekst en productie

Jona van Zetten, afdeling Kunstzaken, Lydia Boonekamp, directie Onderwijs & Opleidingen, UMC Utrecht

Eindcorrectie teksten

Manou van de Zande

Fotografie

Chris Timmers voorzijde

Thomas Dobber nr. 4, 10 en 11

Jannes Linders nr. 1 en 2

Overige foto's via de kunstenaars

Vormgeving

Frank Boesveld, cluster Multimedia, UMC Utrecht

Druk

ZuidamUithof Drukkerijen, Utrecht

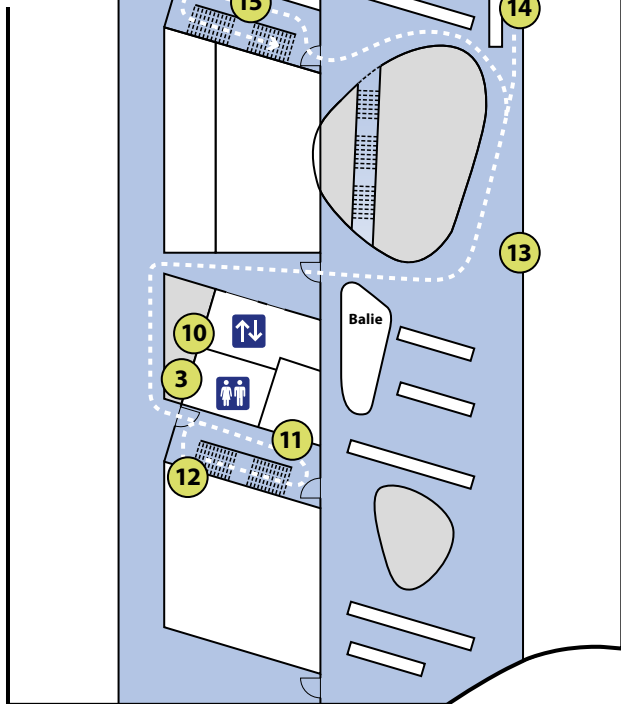
trap

lift

WC

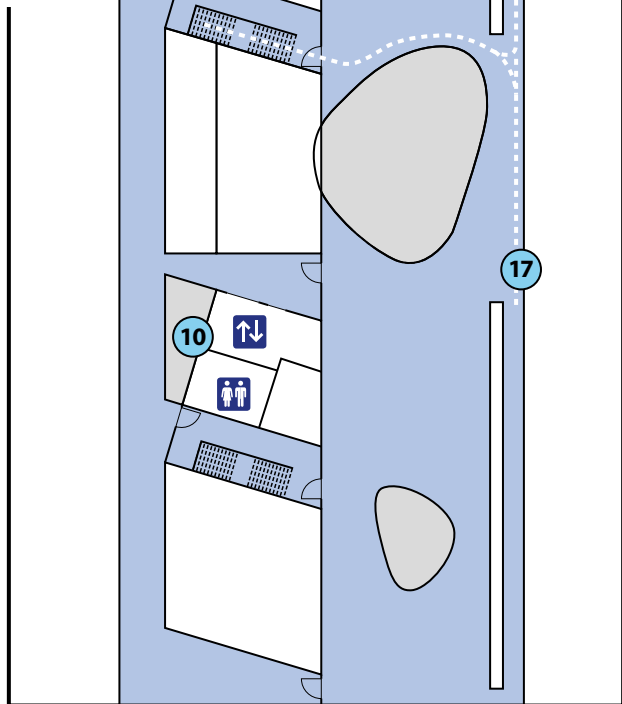

4e
VERDIEPING

 trap

 lift

 WC

...in which something happens all over again for the very first time.

UMC Utrecht

Locatie Hijmans van
den Berghgebouw

Universiteitsweg 98
3584 CG, Utrecht

www.umcutrecht.nl
T. 088 75 555 55